

EL BORINOT

Setmanari il·lustrat
20 cms.

ANY IV. N.º 152

21 OCTUBRE 1926

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PTES. TRIMESTRE

LA CORRESPONDÈNCIA A L'ADMINISTRACIÓ: ANGELS, 22 I 24. — BARCELONA

Col. Gil - Barcelona -

Col·lecció Leopold Gil. — Sant Llorenç, per Jeroni d'Espinosa.

2. - EL BORINOT.

PROFESSIÓ DE FE CUBISTA

Ha fet bé En Dalmau d'inaugurar la temporada artística en les seves actuals galeries, amb una exposició que ens recordés, tan sols sigui per uns dies, aquell interior del carrer Portaferrissa on es lliuraren les primeres batalles en pro d'un art pur i veritable.

Ha fet bé En Dalmau de donar a aquesta exposició un caràcter detonant, ja que ara, més que llavors, és necessari "fer soroll" i "trencar vidres", donats la placidesa i ensopiment de la pintura catalana que es desenrotlla en un ambient estancat i irrespirable, en el que tots, sembla, ens sentim satisfets de viure.

Seria impagable aquesta exposició si fos, com sospira el comentarista del catàleg, inici d'una reacció cubista, durant la qual els nostres pintors, deixant de banda el famós "pintar i fora" reflexionessin sobre el fi veritable de la pintura.

Hem parlat d'una reacció cubista sabent per endavant que se'ns tindrà per *démodées*; fins a tal punt són vius els que parlen d'art a casa nostra!

Aquesta és la situació contra la qual ens revoltem nosaltres. No val a fer davant del cubisme ni aquestes rialletes iròniques d'home que ja en torna, ni aquells silencis que ells creuen menyspreants i que nosaltres veiem que responen a un estat de pànic, ja que després de més de deu anys d'haver-se conegut els primers assaigs cubistes, aquesta estètica és considerada encara entre nosaltres com un fantasma terrorífic. I com que no tenen cap altre argument seriós per a combatre-la, volen fer creure que està ja passada de moda; cosa impossible per la senzilla raó que el cubisme no és cap moda.

Moda és, al nostre entendre, exterioritat, manera del moment, revolució que varia solament la façana de

les coses. Moda és l'impressionisme, i en això potser trobaríem el secret del seu profund arrelament entre nosaltres. Moda és el cubisme que aquí varem assimilar, caricaturització cúbica dels objectes, que com no s'aguantava sobre cap base sòlida se n'anà per terra a la primera ventada.

Però el cubisme iniciat per Picasso, del que han derivat realitzacions seriosíssimes, no pot passar ni passarà perquè obeeix a lleis eternals i a un principi d'ordre indispensable, sense el qual es tornaria a l'anarquia estètica en què aquí ens entestem a perseverar.

El cubisme, per a dir-ho amb frase ben gràfica, és un salt a l'inconegut proveïts, però, d'un excellent paracaigudes: el càlcul.

L'art està renyit amb les matemàtiques! criden els artistes que per aquí gastem, tots els que s'arrauleixen dins la closca i senten el vertigen davant l'espai que hi ha per córrer. No veieu que tota la naturalesa, que tota cosa humana, obeeix a unes lleis matemàtiques que regulen l'equilibri universal. Desgraciadament que no fos així! Llavors us diran que l'art és l'art, qüestió d'atzar i de bogeria i aniran esperant que el cel faci el miracle.

Si no tinguessin la raó obstruïda per una tan considerable quantitat de conceptes erronis, amuntegats durant un grapat d'anys de pintura falsa i anecdòtica en absolut, veurien que la poesia, art més espiritual i immaterial que la pintura, des dels temps clàssics fins avui ha estat controlada per unes lleis exactes que li preserven el ritme, i això que en la poesia—l'expressió artística més espontània—és una cosa de regles acceptada els sembla una monstruositat quan es tracta d'aplicar-ho a la pintura.

Però—diran els ingenus—això és una cosa freda i l'art no és pas una paràbola geomètrica ni una equació algebàrica.

I en aquest moment ve l'altra excel·lència del cubisme.

Mai, però mai la pintura havia arribat a un grau igual d'expressió sensible. Abans no es pintava: es feia literatura amb els colors i els pinzells. D'un músic que en compondre una obra no fes res més que anar imitant sorolls copsats per la seva orella, diríem que fa música inferior, música de programa. Heus aquí la pintura que tothom accepta: pintura inferior, pintura de programa. El que la produeix no fa res més que retransmetre el que veuen els seus ulls, més o menys objectivament, però no deixa d'ésser una imitació.

Els músics treballen de temps amb profunditats i matisos de l'ànima humana que no són precisament el soroll de la botzina d'aquest automòbil que ara passa pel carrer ni la remor que produeix l'aigua d'aquell torrent en caurè. I ningú ha pensat mai a fer-los variar de criteri.

Això és el que ha portat el cubisme a la pintura. Els colors i les formes són equivalents a les expressions i sons de què es valen els compositors. Ha tret la pintura d'un pla d'inferioritat on es trobava respecte a les altres arts i avui dia, gràcies al cubisme, pot parlar un llenguatge espiritual que antigament sols es trobava en ella per reflex.

Tenim demostrada la superioritat del cubisme. En ell concorren una llibertat formidable i un ordre excepcional. En el seu perfecte equilibri està el secret de l'obra d'art.

Llibertat és qüestió de sensibilitat. Tancat dins una presó un home pot sentir la llibertat més que el ciutadà més lliure de la república més lliure del món. Llibertat és, doncs, sensibilitat i passió, qualitats del cor. Ordre és qüestió d'intelligència ja que és el

sacrifici voluntari d'una part de llibertat en bé del conjunt. Ordre és intel·ligència i raó, d'incumbència del cervell.

Equilibri perfecte del cor i el cervell, que en produir-se fan néixer automàticament l'obra d'art.

Això és l'obra d'art i no pas aquella abstracta *cosa en si* de Joan Sacs. Això és l'art i no aquesta conciliació de classicisme i romanticisme, paraules que es presten a tots els doblegaments i tergiversacions que heroicament intenta fer En Josep M.ª Junoy.

No estem pas conformes tampoc amb l'expressió que Ogenfant i Jeanerret empren en el seu llibre "La peinture moderne" segons la qual un quadre té d'ésser una màquina d'emocions, frase que aquí ha glossat Sebastià Gasch. A nosaltres ens emocionen coses absolutament estranyes a l'art. Precisament en un quadre, el que produeix emoció directa, la majoria de vegades, són els accidents extra-pictòrics. No és emoció el que té de produir una obra d'art.

La seva missió és satisfer plenament les necessitats, sensibles i intel·ligents, del qui es troba davant d'ella. Transmet al qui la contempla l'equilibri que porta en si, ens hi sentim completament identificats i esdevé article de primera necessitat.

L'única estètica que respon a aquesta necessitat innata d'equilibri és el cubisme. No el superficial cubisme decoratiu, tema de revista frívola i de decoració elegant, sinó el que ens fa sentir aferrats fortament a unes lleis immutables mentre el món roda i el desconcert regna pertot. Es l'art amb el qual toquem més de peus a terra i a la vegada explorem les més altes regions ideals, fins ara, pictòricament, verges.

Això es tan cert com nosaltres existim i el sol ens illumina. Qui gosarà a contradir-nos?

4. - EL BORINOT.

Paisatges Urgellencs ⁽¹⁾

"L' ENCIS ROMPUT"

Quan el dia mor, mon cor s'omple de joia i saluda el mantell vespertí del crepuscle. I guio els meus passos pels encatifats camins de l'ampla plana, plena de remors, sense misteris.

Les muntanyes que la circumden, estretament cenyint-la, s'esfumen lentament en l'ombra. Es van perdent el contorn dels arbres i de les masies isolades.

Algun lladruc de gos, festeja l'arribada dels camperols a la llar. Per l'espai fosquejant, llises, silencioses, ala-estes, les orenetes descriuen els últims vols calladament, mentre surten de jóc, i quasi arran de terra, les rata-pinyades, zitzaguegen l'espai amb son vol inconstant, nerviós, com afollit o inhàbil.

Una nota es perd al lluny, deixa melancònica i lassa d'una cançó eixida d'uns llavis cansats.

* * *

Ja és nit entrada. L'horitzó s'és fos. Al lluny, agrupament de llums, petits i bellugadissos assenyalen l'emplaçament dels vilatges.

I dalt del cel, fa estona que les estrelles, trèmules de joia per la dolça pau del vespre tebi, fan companyia a l'estel vespertí que anuncia, silencios, l'arribada de ses esplendents companyes...

I quan de dalt del cloquer, que com una obscuritat més fonda es distingeix del vel nocturn, com una taca retallada i llisa, dintre la fosca, sobresortint de l'apinyament de les cases, cauen sons per la immensitat del pla, acompassats i greus els tocs metàl·lics de les velles campanes, em sento sol en mi; immergit en el silenci, entre terra i cel, amb una placidesa d'extàtica beatitud, que només la soledat i la dolcesa de l'hora em reporta.

(1) D'un llibre en preparació.

I retorno lentament al llogarret, poc a poc, esguardant l'estelada, mentre floreix en mos llavis una cançó inèdita, sense paraules. Una melodia suau que ni jo mateix entenc ni provo d'entendre-la.

Prop del corriol d'enmig de les hortes, allarga les seves branques plenes de fruits ubèrrims que ofereixen al noctàmbul caminant, unes prunes clàudies, d'un gust dolcíssim.

Mes quan la meua mà avara va a collir el fruit exquisit de l'arbre generós, una veu sobresaltant i inoportuna, amb una punta de deliciosa sor-nagueria, cuita a trencar el meu encís poètic:

—Ep, mestre! Que em robeu les prunes?!...

* * *

El misteri de la nit s'ha trencat. Fins les estrelles semblen que riguin del meu desencant.

I retorno al poble malhumorat per les paraules del camperol anti-idíl·lic, superb enemic d'indelicada ironia, de les meves hores placidíssimes del passeig capvespral!

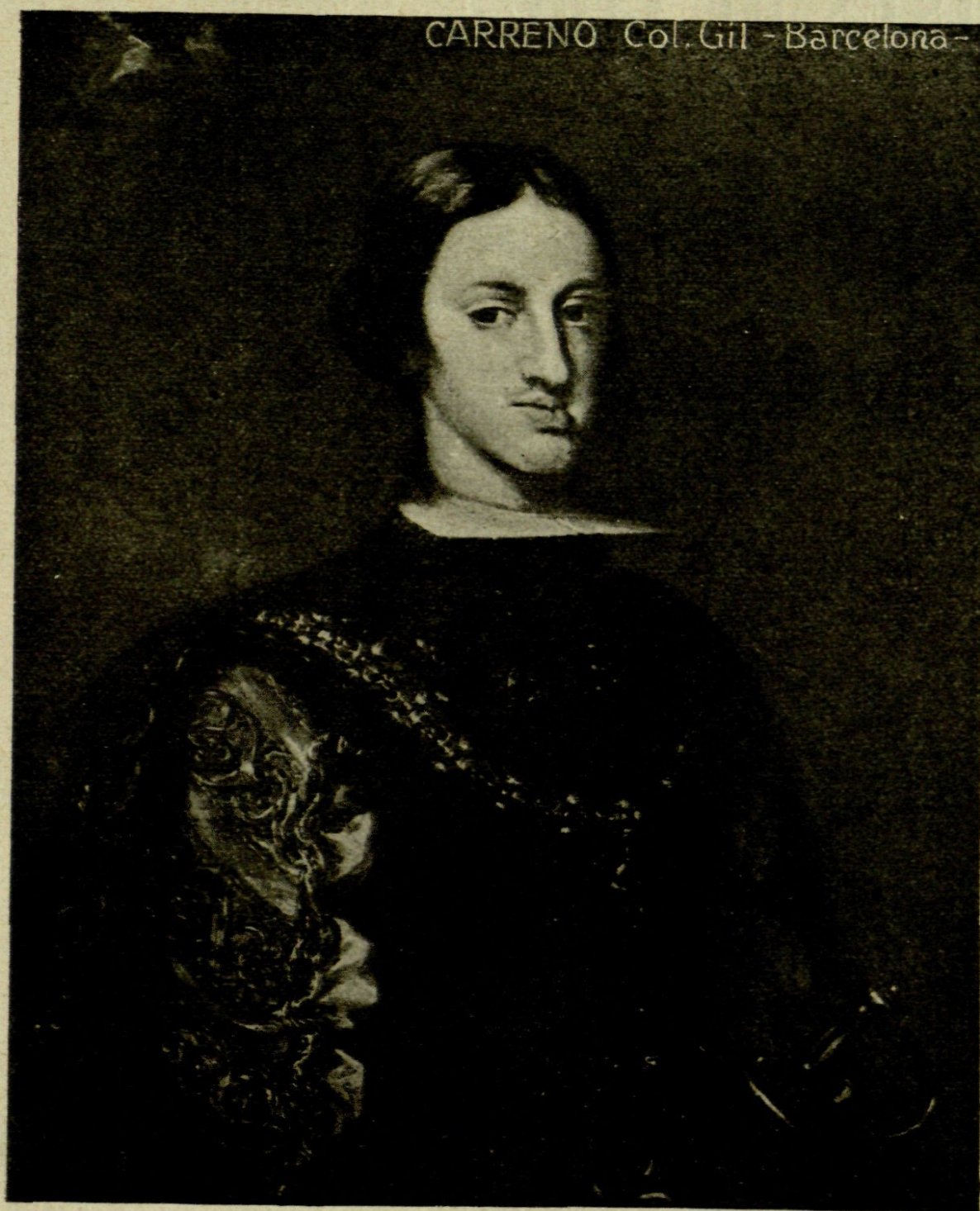
JORDI ARQUÉ

EMMA GRAMATICA

Ha passat uns dies a Barcelona, ha donat unes quantes funcions al Teatre Romea, aquesta genial, verament genial actriu italiana, la senyora Emma Gramatica, una de les actrius cims que han passat per la nostra ciutat.

El seu art és tan fi, tan alt, que costa un xic d'imaginar ja una cosa millor. Sense esgarips, sense escarafalls, sense efectismes, sense truculències, el seu art exquisidíssim es desenrotlla en una discreció tan sàvia i tan de gust, que és tota una elegància, l'elegància en persona.

Ens fem càrrec que la gent, en general, ompli els cines!

Col·lecció Leopold Gil.—Retrat de Carles II, per Carreño.

6. - EL BORINOT.

COSES DE CIRC

Surten altra vegada els pallassos. N'acaben de fer una de les seves i el públic, el tenen a la butxaca. Facin el que facin, per poca solta que tingui, saben que obtindran indulgència. Això els dóna una mica de coratge i bastanta satisfacció.

Surt Jim, el clown, va vestit com tots, amb un vestit bi-color, on hi ha la lluna, el sol i alguna estrella i tot de botons sonors, daurats i niquelats. Dóna una volta a la pista amb les mans al darrera. De cop, es dóna una bufetada que ressona per tot i comença amb una veu metàl·lica a fer un entusiasta elogi de la música. Sacceja els braços frenèticament, corre d'ací d'allà, s'enfila a la vorera de la pista i s'encara amb un respectable senyor. El senyor li diu que sí, i a un altra pregunta li contesta irònic que el soroll més melòdic per ell és el que produeixen les monedes d'argent. Dient això es treu dos duros i els fa dringar, petulant. Jim l'observa atentament, amb un posat còmic. El seu company, ha sortit poc a poc, i va plorant llas- timosament. Per eixugar-se les llàgrimes es treu un mocador de fer farcells. El clown continua el seu elogi a la música. Els plors, gemecs i brams que d'una manera salvatge surten de la gorja de Toni són vertaderament suficients per fer decaure qualsevol esperit mitjanament musical. Jim sua de desesperació. El seu delicat mocadoret de seda està amarant. S'acosta a Toni. Toni es tomba d'esquena i brama més horriblement que mai. Jim es grata el clatell, s'eixuga el front amb la seva paperina de baieta vermella que portava al cap. Clarament, està indecís, no sap què fer. Adopta, per fi, la diplomàcia, i prenent alè pregunta:

Digues-me, Toni, bon amic meu, què tens, què et passa, t'han vingut

a cobrar el lloguer? te s'ha engreixat més la sogra...?

—Oh! Jim benivolgut estic cansat... una cadira...

En Jim demana al cap de pista una cadira.

—Oh Jim! un xic d'aigua.

I va l'aigua. La porten amb una regadora. Toni per això, treu el broc i beu a galet.

—T'agrada la música? li pregunta Jim.

—Molt, hi sóc quelcom entés, i et puc fer una afirmació que et deixarà parat: Sé tocar tots els instruments de música, antics i moderns.

—Vertaderament, m'he quedat parat, no m'he mogut del lloc ni un pam, però em permeto de dubtar-ne. Ara mateix ens acabes de donar un desconcert abominable. Fent soroll ets horros. Et crec incapaç de produir mai un so un xic harmònic. Si fins quan camines sembles un ànec!

—Oh, oh! i no t'ho he dit pas tot. Jo et tocaré tots els instruments que et plagui i sense cap borrall de solfa! No vull gens de paper. M'ho ha ensenyat un vell.—Acabà en to de sentència.

—Un vell! així no has anat mai a cap acadèmia?

—Sí, una vegada vaig anar a desembussar quelcom a una acadèmia de música. Feia una pesta!—Diu Toni brandant els dits dels seus guants fenomenals.

—Ets un pastanaga! Amb tu no es pot tenir cap conversa ni mica espiritual; la teva ànima és com aquest rellogge que el portes de polsera essent un despertador del segle passat.

—Ell va bé, ho garanteixo; ahir quan eren les sis el vaig posar i mira si n'és de bon xicot que no s'ha mogut del...

—I un ase com tu—interromp Jim—em vol fer creure que sap tocar diversos instruments musicals? Ni el violon! Ni...

—Oidà! No t'enfurismis. Cert és

que de tocar el violon tu me'n podries donar una mica de llicó. Però, què t'hi jugues, sobre el que dic?

—Una bufetada!—diu Jim escupint-se i fregant-se les mans com posant-se a punt.

—No, no; és poca cosa una bufetada; quelcom més sòlid i que et pugui donar escalforeta aquí—diu Toni sacsejant-se la panxeta que per sa mobilitat hom sospita que és estranya a la seva persona.

—Et proposo aquells dos duros d'aquell senyor. Feien un soroll molt fi i pel nostre objecte res més apropiat.

—Oh amic de l'ànima teva, algunes vegades deixes d'ésser ase! Excellentment: si jo guanyo, els dos duros d'aquell senyor seran per mi i si jo perdo seran per...

—Per mi—acabà resolt Toni brandant altra vegada els seus guants fantasiosos i fent una mena de moviments estrambòtics dret sobre la cadira. Era tota una caricatura vivent. Anava abillat com un carreter, però, amb robes un xic més bones i molt més enfarfegat. Les seves espadenyes eren de fangar, els seus mitjons de finíssima seda. Els pantalons de pana, forma Oxford. Un carreter no portaria per exemple levita ell ne duia un bocí. Tampoc jamai haureu vist cap carreter amb xelina, doncs la seva, li arribava als peus. Hom no es podia imaginar què deuria ésser "allò" abans d'esdevenir xelina, car que sempre hagués estat xelina era una idea extraordinàriament absurda. Portava al cap un barret fort tot fluix i abonyegat. I amb tot això, el seu aire, quelcom dels seus gestos i fins el seu caminar pesat, tenien una lleu semblança de carreter. Solament li mancava tres renecs per cada quatre paraules. Llavors en fóra una molt aproximada imatge.

Jim l'elegant clown, tot lleuger, tot saltant com una noia que volgués imitar una papallona, s'encarà amb el cap de pista i li xerrà d'una manera ràpida i inintelligible. El pobre home no

l'entén, li pregunta què vol en set o vuit idiomes, però, la contestació és la mateixa. Hom ja veu que en tenen per estona a entendre's. Jim ho deu comprendre així mateix, car es treu la seva paperina i la hi clava al clatell. Va directament al director de l'orquestra qui tria unes solfes; les hi pren de les mans i li prega d'aquella manera que de tan polida esdevé ridícula, que baixin tots els instruments que tinguin, a la pista. Toni entre tant li prega més barroerament al cap de pista, però d'una manera més clara, que portin tots els pianos i eines de fer soroll metòdic que trobin. El cap de pista trasllada l'ordre a altra gent. Toni brega amb els guants, mes com que se'ls vol treure tots dos a l'hora, i ells són tan llargs, l'hi resulta impossible. El cap de pista el va a ajudar. Els guants són tanmateix tossuts, ja n'hi ha a fora ben bé metre i mig i no volen acabar de sortir. Acut també Jim i tots dos alhora prenen embranzida; però com que tenen més potència que Toni tot sol l'entren mig endintre de l'escena. Toni estira brau. Va avançant, dues còses llargues li van sortint de les mànegues. Va caminant i de guants encara en queden. A un pal de telèfon dels més llargs tinc la seguretat que d'un guant de Toni encara vindria balder. I per què dur tals peces de vestir? es pregunta hom. Es així la vida. Quantes "còses" de vestir que hi ha inútils en el nostre abillament!

Per fi apareixen pel fons el cap de pista i Jim. Retenen cada u cinc dits de guant i llur posat és d'estar fatigats. L'última embranzida i els guants són fora. Toni dóna dues tombarelles i va a parar graciosament sobre la vorera. Hom no el feia pas tan àgil.

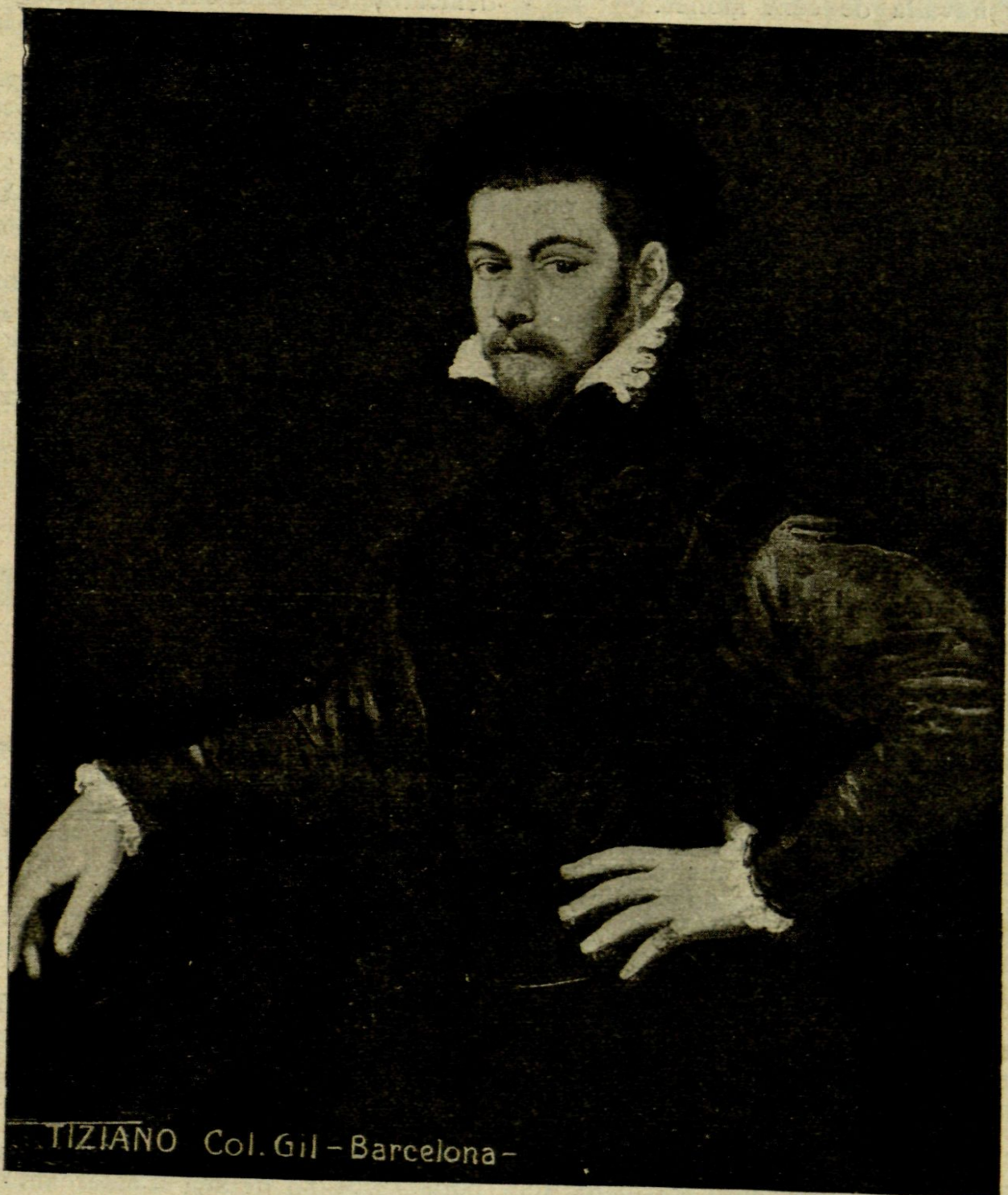
Els músics ja han dipositat llurs ferramentes recolzades a la vorera de la pista. Jim està observant els guants de Toni qui dóna corda al seu des-

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

(Continua a la p. 10).

Col·lecció Leopold Gil.—La Puríssima, per Josep Antolínez.

Col·lecció Leopold Gil.—Retrat de D. Alvar de Bazán, per Tiziano.

10. - EL BORINOT.

pestador-polsera. Sembla que obri una navalla de cent molles.

Dos mossos arrossegueu un piano de maneta. Diuen a Jim que és l'únic de bo que han pogut trobar; encara que el gitano que els ho ha deixat jura i afirma que és un piano amb cua. Jim ho repeteix en veu alta i observa que de maneta hom no pot negar que en tingui, però, el que és cua no la hi sap veure enlloc. Afegeix dirigint-se a Toni que ja té bastants d'aparells sonors per lluir les seves habilitats.

Toni diu que ja va, i es treu la levita; li fa donar una volta i se la torna a posar. Jim ha d'ajudar-lo i llavors hom pot observar que la dita roba està fermada per una cadena i amb un gros candau als elàstics de cuiro per darrera l'esquena. Toni recorda que la clau del candau se la deixà a casa, car el seu pes li feia nosa; però la solució no és pas tan difícil. Jim li descorda els elàstics i hom pot treure còmodament la levita. Toni decebut en veure la senzillesa amb què el seu bocí de levita és tret de la seva persona, àdhuc amb tant de luxe de precaucions, no se n'adona que els pantalons Oxford de pana li van avall i ens delecta la vista amb un calçotets anacrònics del color de l'Arc de Sant Martí. Hom li'n fa esment i ell tot avergonyit es tapa la cara. Hom li adverteix que no és pas la cara el que cal tapar-se, és, precisament, més avall. Toni és vergonyós i tomba la cara del públic, mes com que a tot arreu hi ha públic, tot és donar voltes i més voltes. Toni és un bon còmic i diverteix bastant. Jim, primer recolzant-se amb les mans als genolls se'l va observant, per últim es grata el clatell.

Una ombrella de banys tota foradada soluciona el conflicte. Toni es pot arreglar; però és tanta la precipitació amb què es vesteix que es posa el bocí de levita a sota els pantalons i els elàstics sobre.

Jim li diu que si ja està disposat a demostrar el seu talent; el públic, segons ell, té frisança per conèixer les seves habilitats.

En pas solemnial, s'acosta Toni primerament al piano; es veu que Toni és un instrumentista molt amorosívol car acarona el piano amb molta de finura i en moltíssima delicadesa. Un "marramau" llargament planyívol surt de dins el piano. Ningú ha tocat les tecles. La cosa resulta misteriosa. Jim mira a Toni. Toni mira a Jim. El públic mira a Toni i Jim i al piano. Es veu que tothom mira... De dins el piano surt altra volta el "marramau" misteriós. Aquesta vegada va acompanyat amb un soroll sord com si un gos toqués l'arpa (l'arpa de debò).

—Un gat?—pregunta Toni.

—O una gata, m'és absolutament igual,—diu Jim. Agafa coratge, no sé però d'on i s'acosta al piano. Aixeca la tapa, treu pel clatell un gat amb una cua preciosíssima i amb cara de gana.

—Heus ací la cua del piano—sentencia Jim i deixa el gat qui tot esverat no sap per on anar. El seu esverament l'ajuda a lluir la seva cua que és verament magnífica i estarrufada.

—Ara cal tocar tots aquests instruments musicals—diu Jim colpejant l'espatlla de Toni lleugerament.

—Immediatament—fa Toni redre-redreçant-se, i reprenent el seu posat solemne repeteix l'acaronament del piano. Quan l'ha acaronat pertot repeteix la mateixa finura en tots els instruments. Al "bombo" dóna uns copets que no deixen d'ésser amicals i somriu sarcàsticament tot dibuixant una ganyota difícil.

Ja els ha acabat de palpar tots. Toni es frega les mans de satisfacció. Jim està com si veiés visions tot parat de bo de bo.

—He guanyat, els dos duros són d'un servidor.

Les crítiques

El districte V i el Passeig de Gràcia

Les paraules que pronuncià el nostre amic Manuel Fontdevila, en ocasió de l'estrena de la seva obra "La dona verge", a l'Apolo, han posat novament damunt la taula, podríem dir un vell debat literari: el del divorci espiritual que existeix entre els escriptors de Barcelona pertanyents, respectivament, als dos camps que podem designar amb uns suggestius epígrafs. Això és: literatura de Districte V i literatura de Passeig de Gràcia. De molt temps ençà, que els escriptors classificats, d'una manera més o menys capriciosa, en cada un d'aquests dos bàndols, mantenen una mena de menyspreu per als de l'altre cantó.

Per tal de situar el lector i perquè sigui més fàcil d'entendre'ns, ens ariscarem a citar alguns dels noms més significats dels que componen aquestes dues abigarrades confraries. En els conreadors de la literatura del Districte V podem comptar en lloc preferent a Amichatis, Angel Samblancat, Enric Lluelles, Lluís Capdevila (1), Salvador Vilaragut, Juli Vallmitjana, Francesc Madrid, Manuel Fontdevila, (aquests dos, ingressats darrerament) i potser algun altre que ara no se'ns acut. I pel que fa referència als de la literatura de Passeig de Gràcia, esmentarem a Carles Soldevila, Josep M. de Sagarra, Tomàs Garcés, Josep M. Junoy, Carles Riba, Josep Carner, etc. Hi ha, a més a més, uns quants escriptors com Josep Pla, Prudenci Bertrana i Joan Puig i Ferrer, els quals no ens atreviríem a classificar en cap dels dos bàndols, si bé creiem que per raons d'estètica si més no, estan més a la vora dels del Passeig de Gràcia que no pas dels altres.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Cal fer constar, de totes maneres,

—Tu els has "tocat" tots, sí, no ho puc negar, amb els meus propis ulls he vist com els "tocaves" de dalt a baix. Però *això* no és el que hom diu tocar ben bé un instrument. Tinc la certitud que l'únic verament "tocat" ets tu. Mes com que no hi tinc res a perdre t'acompanyo a cobrar les deu de l'ala.

Van decidits a trobar aquell senyor respectable. No el troben, el seu seient resta buit. Un veí diu que se n'anà queixant-se de mal de cap; però ell va observar com es cordava curosament l'americana.

ENRIQUETA LLUCH I J. GARCÉS

Buenos Aires - Barcelona, 14 agost de 1926.

EMPAITAT, NO ATRAPAT

Individu posseeix... de... d'on deixem-ho, una quantitat en paper de banc. El persegueixen i així com millor pot, per no ésser vist, treu la cartera... i de la qual la quantitat que hi porta, diposita l'import dins d'un sobre imprès. I a poques passes, al cantó, el buçó de la casa gran de correus. Llença la cartera i tira la carta a correus; lliure del compromís.

El detenen; l'acusen: Ho nega. I com que no hi ha res que el comprometi... L'endemà al carrer. En ésser al carrer va de dret a casa seva. A casa seva en la porta truquen. El carter que porta el sobre imprès, sens cap altra direcció que la impresa, i en el sobre la quantitat.

Si l'individu, aquest, l'haguessen vigilat, els vigiladors ho haurien tingut al davant i cap hauria sospitat que en el sobre hi anava la quantitat.

..ma Nyozes —

12. - EL BORINOT.

que aquesta divisió que nosaltres establím potser una mica a la lleugera, no ha estat pas conseqüència d'una determinació feta amb tota regla. Principalment pel que fa referència als literats que hem vingut anomenant de Passeig de Gràcia, cal esmentar que s'han trobat classificats així per raons d'ordre purament exterior. Ells no han aixecat bandera de "passeigdegracisme" ni res que s'hi assembli. Són els altres, els del Districte V, els qui en erigir-se en herois d'una literatura més o menys de barriada, han definit, automàticament, tots els que laboraven fora de llur cercle. Els cantors del Districte V no s'han cansat de proclamar a tot arreu llurs entusiasmes per a la típica barriada, tot barrejant-hi uns quants sarcasmes per als "altres", aquella colla d'embriacs de carn d'olla, conreadors d'una literatura per a filles de Maria... Els literats de Districte V, individualment i en conjunt, s'han definit com a tals. Ens trobem, doncs, davant d'una mena d'escola literària la qual avui per avui—artísticament parlant—està vagament concretada, però que compta amb moltes ganes de tenir una manera pròpia i de fer escola a part.

I bé, arribats en aquest punt, potser valdrà la pena de preguntar-se: aquest Districte V és, realment, una cosa prou forta per a crear una literatura especialitzada? En tenim els nostres dubtes. Ens trobem, de bell antuvi, que cap dels seus entusiastes ens l'ha pogut definir encara. Què és el Districte V? Es un barri obrer? Es un barri autènticament rebel? Té, veritablement, un caràcter propi que difereixi del dels barris baixos de totes les grans ciutats? Ens sembla que no. El Districte V ni és un barri obrer, ni un barri rebel. Des del punt de vista local, podem dir que tampoc té res de barceloní. Al nostre entendre, no és altra cosa que el nucli indesitjable que trobareu a totes les capitals importants. Amb petites va-

riants, els barris baixos de Marsella, de Barcelona, d'Hamburg, de Londres, de París, són tots una mateixa cosa. L'abigarrament cosmopolita, movent-se sobre el fons de la misèria local, els dóna un caràcter comú. "Es el barri de l'amor", ha dit algú. De l'amor...? Més valdrà que no en parlem.

Els cantors del Districte V han dit que l'estimen pels seus vicis i per les seves virtuts. Ens plauria de conèixer les seves virtuts. Probablement estan molt amagades, tan amagades, que l'Amichatis i companyia deuen haver tingut de fer uns ímprobes treballs d'exploració per tal de trobar aquelles heroïnes valentes i sentimentals que amb tanta profusió ens han servit damunt les taules. Al Districte V nosaltres hem trobat molta brutícia i bastant vici, però ens atreviríem a assegurar que hi ha molta més misèria—misèria moral i material—que perversitat.

A propòsit d'això, un amic nostre va fer una curiosa remarca. "Fixeu-vos amb els anuncis dels bars i de les tabernes—va dir—, gairebé en tots aquests establiments hi llegireu: "A les dues de la nit, escudella de pagès". Quina perversió voleu que tinguin una gent que a les dues de la nit mengen escudella de pagès?"

Sí, no cal que ens enganyem. El Districte V no és una cosa heròica ni res que s'hi assembli. Si de la barriada dels trinxes, dels quinzanaires, de les prostitutes, de la misèria, de la brutícia, de l'escuma de la societat; si d'aquesta barriada, dèiem, n'hem de fer una bandera literària—una bandera d'esquerra literària, Mare de Déu!—més valdrà que pleguem el ram. El Districte V, literàriament parlant, té un valor pintoresc i prou. Voler cercar-li una psicologia profunda, un valor d'humanitat, és buscar cinc peus al gat. Cal fixar-se només en la producció literària que ha sortit d'aquest ambient. Sempre el mateix

melodrama que fa plorar a les gallinaires del mercat de Sant Josep i a les prostitutes sentimentals. Altra-ment, aquest melodrama és el mateix que fa plorar a les carniceres i a les prostitutes sentimentals de tot el món. Una de dues: o bé la literatura de Districte V té una valor universal o no és altra cosa que un reflex de la literatura de barri baix que es fa a tot arreu.

Ens sembla que serà més modest i enraonat que ens decanem per la segona d'aquestes possibilitats.

JOSEP M. PLANAS

(D'"El Pla de Bages", de dissabte, dia 9 d'octubre.

(1) Si bé, tenint en compte la seva obra, hem classificat a Lluís Capdevila entre els literats del Districte V, hem de fer constar que aquest bon amic ens deia, setmanes enrera, les seves opinions actuals sobre aquesta barriada, les quals són molt semblants a les que s'expressen en el present article. Ens plau de fer-ho constar així.

LA SALA PARÉS

Fa pocs dies que era enterrat el benemèrit fundador d'aquesta "Sala", que duu encara el seu nom, i que com una honor especial, en ésser conduït, el seu cadàver, a la darrera estada, fou passat per l'adorable carrer de Petritxol, per davant d'aquella mateixa "Sala" per a rebre'n l'últim adéu.

Però la Sala Parés, ara en mans dels Maragall, no ha deixat la seva antiga esplendor; ans tota esplendor té allí una seu preferent.

Ara hi ha el "Saló de Tardor", amb moltes i notables obres de nombrosos

artistes. No contents, encara hi donen uns concerts selectíssims, pura flor d'esperit, a càrrec de Blanche Selva i Joan Massià que executen els eterns clàssics divins de la música.

Quina delícia, quin regal, oh, Barcelona.

CORRANDES

Els fadrins d'aquesta terra ens tenyim les barretines amb l'encès vermell que sobra dels llavis de les fadrines.

Sempre me dius que m'estimes i amb mi no et deixen casar; ton amor és con la menta, floreix i no pot granar.

(ANICET DE PAGÉS I DE PUIG).

La fulla de l'olivera n'és amarga com un fel; l'amor de les donzelletes n'és més dolça que la mel.

Una guatlla n'he sentida no molt lluny de per aquí; jo no sé si és guatlla o griva, o l'amor que em fa patir.

D'aquí enfora veig lluir les pedres a la riera; jo em pensava que era el sol, i era l'amoreta meva.

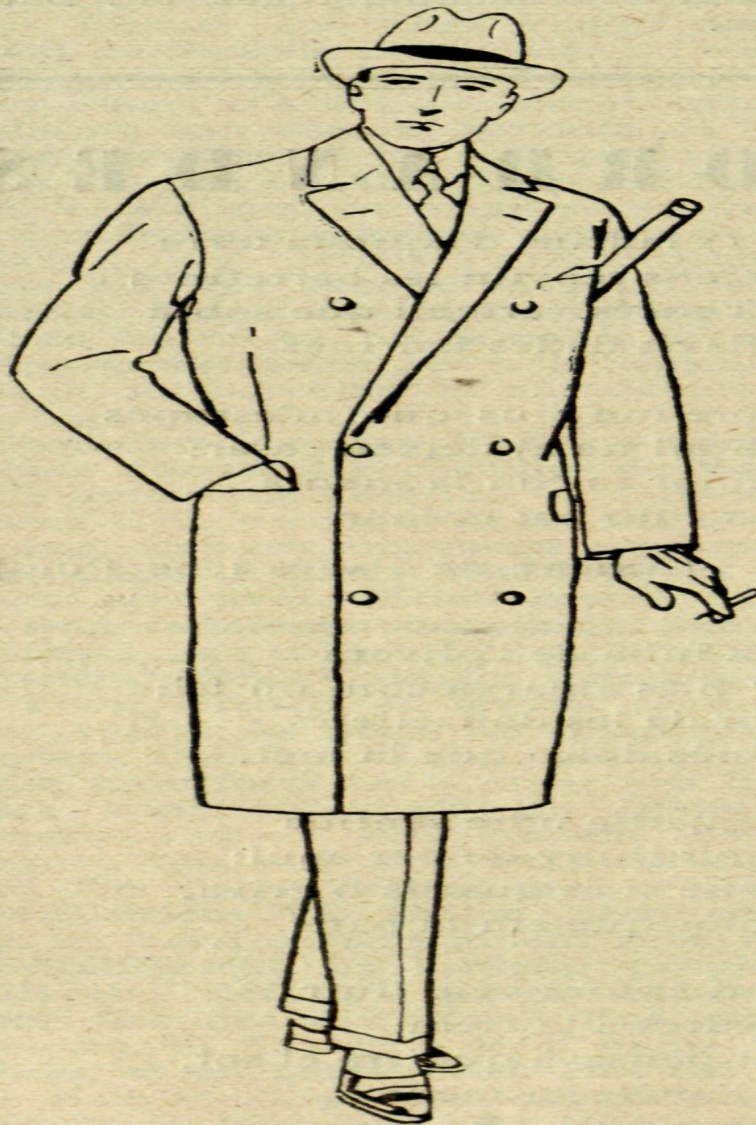
(Recollides per PAU BERTRAN I BROS.)

LIQUIDACIÓ de totes les existències de la

CASA BASTIDA

18, PASSEIG DE GRÀCIA, 18

Gran Basar de Sastreria, sistema Nordamericà

Nostra contínua prosperitat ens ha permès fer una Gran Reforma de la que neix una nova i més potent Casa Bastida i que per donar lloc a una Transformació total, necessitem liquidar completament nostres existències a qualsevol preu

Comprant els seus Vestits, Abrics, Camises, Corbates, Mitjons, Mocadors, Sabates i Capells, per cada 25 ptes., comprarà com per valor de 25 duros en altra part.

Secció de Sastreria, confeccionada i a la mida

Es confeccionen tota classe de Peces: de Carrer, d'Abric, d'Etiqueta i d'Esport
Elegants vestits, gust de gran xic i tall anglès, des de 50 ptes., amb figurins Dernier Cri i Sistema Ràpid, en quatre hores.

10.000	Vestits confecs. panyo, des de 20 Ptes.		
10.000	Pantalons	"	5
10.000	Abrics Alta Novetat....	"	25
10.000	Talls de vestit	"	10
10.000	Impermeables	"	25
10.000	Americanes Punt	"	25
10.000	Pantalons Oxford	"	10
10.000	Americas. Tutan-kamen.	"	25
10.000	Trinxeres	"	50
10.000	Batins	"	25
10.000	Pijames tall Sastre	"	5
10.000	Guardapols	des de	5'95
10.000	Gorres	"	0'95
10.000	Capells	"	5'95
10.000	Sueters	"	7'95

En diferents Seccions

Camises	des de	3'95	Ptes.
Calçotets	"	1'95	"
Guants	"	0'95	"
Tirants	"	0'95	"
Mitjons	"	0'50	"
Lliga-cames	"	0'50	"
Mocadors de butxaca	"	0'50	"
Corbates Seda	"	0'95	"
Camises Dormir i Esport ...	"	4'95	"

Nostres incompatibles Baratures no impedeixen que obsequiem a nostres compradors amb sorprenents Regals segons la compra

Els de fora que vulguin servir-se de nostra casa, escrivint-nos i adjuntant 0'50 pesetes en segells, rebran: Catàleg, Mostres, Figurins i un sistema per prendre's la mida així com les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 8 dies

«EL BORINOT»

és el
periòdic literari
de més circulació

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA CENSURA

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

PATENTS I MARQUES
A. PASQUAL.—C. de Cent, 304, pral.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
F. BONET.—València, 188

Llibres, els millors
EDITORIAL POLÍGLOTA.—Petrítxol, 8

Instal·lacions elèctriques, aigua i gas
RAFEL SALA.—Corts Catalanes, 451.

Pelleteria
LE RENARD.—Corts Catalanes, 614.

MATERIAL ESCOLAR I CIENTÍFIC
(SUC. ESTEVA MARATA). R. Univer., 7

Ceràmica i Rajoles
CASIMIR VICENS.—Tallers, 72.

Llaneria i Sederia
CASA PUIG.—Call, 9.

Camiseria.—Boqueria, 36 i 38
RODRIGUEZ & FERRER

EL BORINOT. - 15.

Articles Fotogràfics i Ràdio
PÉREZ I SÀBAT.—Fontanella, 18

Art. Fotogràfics i treb. de Laboratori
E. PICAZO.—Jovellanos, 4.

Articles fotogràfics i ràdio
V. CALDÉS ARÚS.—Salmerón, 140.

Articles Viatge i Pell
LA MUNDIAL.—Salmerón, 153.

ANTIGUITATS D'ART
Carrer del Call, 28, pral.

Cristalleria i Alumini
CASA ACAR.—Ronda S. Antonio, 60.

Taller d'OPTICA, J. PUIGORIOL.
Carrer Muntaner, 56

VULCANITZACIÓ DE NEUMÀTICS
A. Hernàndez.—Rosselló, 199.

Fàbrica de Làmpares Elèctriques
ALFONSO MAÑES.—Villarroel, 173 bis

GANIVETERIA ROCA
Plaça del Pi, núm. 3

CAMISERIA del "Liceo"
JOAN VALLVÉ.—Sant Pau, 3.

Pianos, harmòniums: venda i afina-
ció.—Planeta, 41—L. CAMPS ARNAU.

Sastreria Econòmica.—P. Padró, 14
Trajos a plassos i al comptat

Acadèmia Tall i Confecció per a
senyoretetes.—Diputació, 222, pral. 1.^a

Sastreria Guilemany, vestits i for-
mes tots preus. P. Sol, 8, t. 1451-G

SALA PARÉS
Establiments **MARAGALL**
Petritxol, 3 i 5 - BARCELONA

MOBLES FRADERA

Fradera i Ribas, s. en c.

Fabricació pròpia

Vendes a termes.
Condicions especials pel
pagament immediat.

Exposició, Despaitx i Tallers:
Calabria, 94 - Tel. 968-H
BARCELONA

RAMON SUNYER
JOIER

Corts Catalanes, n.º 660
Teléfon 813-S. P. - BARCELONA

**IGNASI FOLCH
I TORRES**

Una dona

Novel·la
contemporània

A TOTES
LES
LLIBRERIES

Preu:
3'50 ptes.

FOTOGRAVATS

TRICROMIAS-AUTOTIPIAS

CALÇATS
ALFONS
RASPALL

Es serveix
bé, bo
i a bon preu

Portaferrissa, 13
BARCELONA

LLATZER DE TORMES

el clàssic de l'humor
demaneu-lo a totes les llibreries **2**
Pessetes

Reirotgeria "El Marino"

EL MILLOR
RELOTGE
SUIS DE PRE-
CISSIO. Garan-
tit per 10 anys
i únic que du-
rant els cinc
primers
s'adoba
de franc en tota
mena de espat-
llament.

PER ENCARREGS:
JAUME ROCA,
Ordre, 136,
Sant Andreu.
JOSEP TO-
RRUELLA,
Pipollés, 73,
St. Martí.
MERCE-
RIA «Bell Ca-
prici», Carmel,
50, Les Corts.

CENTRAL I TALLER D'ADOBES:
Jaume Fonollosa, Canvis Vells, 8.
Bisuteria fina. - BARCELONA

Si els seus
ulls es
cansen pot
evitar-ho
consultant
l'òptic
profes-
sional

J. Ruiz Urrea
Ronda Sant Antoni, 61
No confongui el numero. - Entrada per l'escala.

FÀBRICA DE LLONGANISSES
la millor de la nostra terra

TELEFONS

A Seu d'Urgell, n.º 124
A Barcelona, n.º 2023
A Sitges, n.º 1383

Demaneu a tot arreu la marca

ELS PIRINEUS

Biblioteca de Comunicació
i Herpetoteca General

Quingles i Escalor

CASTELLCIUTAT

(Seu d'Urgell)